

BO Rantanen Jussi-Pekka(VM)

21.07.2021
JULKINEN

Asia

Komission lisätalousarvioesitys nro 4 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2021

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 43/2020 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 2.7.2021 varainhoitovuotta 2021 koskevan lisätalousarvioesityksen nro 4 (COM(2021) 444 final). Lisätalousarvioesitys on tekninen mukautus, jossa otetaan huomioon talousarvion tulopuolella tapahtuneet viimeisimmät muutokset:

- 1. kesäkuuta 2021 voimaan tullut neuvoston päätös ((EU, Euratom) 2020/2053) Euroopan unionin omien varojen järjestelmän uudistamisesta ja sen takautuva voimaantulo 1. tammikuuta 2021 alkaen;
- neuvoa-antavassa omien varojen komiteassa (ACOR-komiteassa) 26. toukokuuta 2021 sovittu omien varojen ennusteen päivittäminen;
- muiden tuloennusteiden päivitys kuten Yhdistyneen kuningaskunnan maksut, sakkotulot ja muut tulot.

Komissio esitteli lisätalousarvioesityksensä nro 4/2021 budjettikomiteassa 9.7.2021. U-jatkokirjelmän laadinnan aikaan budjettikomitean puheenjohtaja ei ole vahvistanut, keskustellaanko esityksestä vielä toistamiseen budjettikomiteassa.

Lisätalousarvioesityksen kaikki kieliversiot on julkaistu 13.7., jonka jälkeen 8 viikon määräaika kansallisia menettelyjä varten päättyy 7.9. Neuvoston puheenjohtaja ennakoi vievänsä lisätalousarvioesityksen Coreperiin 15.9 I-asiakohtana ja 20.9. yleisten asioiden neuvostoon A-kohtana.

Suomen kanta

Varainhoitoasetuksen artiklan 44 mukaan komissio voi tehdä tuloperusteisia lisätalousarvioesityksiä, kun omia varoja ja muita tuloja koskevaa ennustetta tarkistetaan ajantasaisten talousennusteiden perusteella.

Ottaen huomioon varainhoitoasetuksen säännökset Suomi toteaa, että asia ei substanssinsa puolesta edellyttäisi valtioneuvoston kannanottoa. Kuitenkin lisätalousarvioprosessin muutoseikat edellyttävät neuvostossa jäsenvaltioiden kannanottoa komission lisätalousarvioesitykseen. Tämän vuoksi Suomi toteaa voivansa hyväksyä komission lisätalousarvioesityksen nro 4/2021.

Pääasiallinen sisältö

Vakiintuneen käytännön mukaan komissio esittää unionin talousarvion rahoituksen tarkistamista uusimpien talousennusteiden perusteella, joista sovitaan jäsenvaltioiden kanssa ACOR-ennustemenettelyssä.

Tarkistus koskee perinteisiä omia varoja (nykyisin käytännössä tulleja) koskevia ennusteita, jotka tulevat maksettavaksi talousarvioon vuonna 2021, sekä ennusteita ALV- ja BKTL-pohjille vuodelle 2021. Lisätalousarvioesityksessä on myös esitetty uudistetun omien varojen järjestelmän muutoksesta ja takautuvasta voimaantulosta 1. tammikuuta 2021 alkaen aiheutuvat muutokset tulopuolen ennusteisiin. Tässä lisätalousarvioesityksessä esitettävät ennustemuutokset vahvistettiin ACOR-kokouksessa 26. toukokuuta 2021.

Uusi omien varojen päätös asettaa omien varojen enimmäismäärän vuodelle 2021 1,40 prosentiksi EU:n yhteenlasketusta BKTL:sta ja sitoumusten enimmäismäärän 1,46 prosentiksi EU:n BKTL:sta. Molempia enimmäismääriä kuitenkin korotetaan väliaikaisesti 0,6 prosenttiyksiköllä, jotta voidaan kattaa kaikki unionin velvoitteet, jotka aiheutuvat Elpymisvälineen rahoittamisesta, kunnes nämä velvoitteet ovat lakanneet olemasta tai viimeistään 31.12.2058.

Vuonna 2021 tarvittava omien varojen määrä maksumäärärahoja varten on noin 1,13 prosenttia BKTL:sta. Tämä jättää 1,40 prosentin pysyvän enimmäismäärän alle liikkumavaraksi 0,27 prosenttia EU:n BKTL:sta. Elpymisvälineen rahoittamiseksi tarvittavat maksut ovat vielä marginaaliset kuluvana vuonna (vähemmän kuin 0,0003 prosenttia EU BKTL:sta).

Mitä tulee tullimaksuihin, tänä vuonna tullimaksuihin vaikuttaa omien varojen uudistuksesta nostettu 25 prosentin tullien kantopalkkio (ennen 20 prosenttia). Kantopalkkio kasvattaa jäsenmaille jäävää osuutta tullituloista. Komissio ennustaa tullimaksujen määräksi 17 348,1 miljoonaa euroa, joka on 1,46 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa. Luku sisältää myös Yhdistyneen kuningaskunnan EU-maksut.

Uudessa omien varojen päätöksessä sovelletaan rajoitettua ALV-pohjaa. Omia varoja koskevan päätöksen mukaan alv-määräytymisperuste ei saa minkään jäsenvaltion osalta ylittää 50:tä prosenttia BKTL:sta. Lisätalousarvioesityksessä nro 4/2021 Kroatian, Kyproksen, Luxemburgin, Maltaan ja Portugalin alv-määräytymisperuste on rajattu 50 prosenttiin suhteessa BKTL:oon. Rajoitetun ALV-pohjan ennustetaan olevan 5 980 264,0 miljoonaa euroa, joka on 0,15 prosenttia vähemmän kuin edellinen ennuste. ALV-oman varan määräksi ennustetaan 17 940,8 miljoonaa euroa.

EU:n BKTL-pohjaksi tälle vuodelle ennustetaan 14 068 521,0 miljoonaa euroa. Ennuste on 0,43 prosenttia matalampi kuin toukokuun 2020 ennuste.

Mitä tulee muovi omaan varaan, uudessa omien varojen päätöksessä hyväksyttiin myös uuden oman varan käyttöönotto liittyen kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen. ACOR-komitean toukokuun kokouksessa määriteltiin kierrättämättömän muovipakkausjätteen määräksi 8 172 841,5 tonnia. Muovi oma varan nettomääräksi ennustetaan 5 827,0 miljoonaa euroa vuonna 2021.

Maksualennukset tietyille jäsenmaille rahoitetaan BKTL-perustaisilla tuloilla, jotka päivitetään viimeisimpien ennusteiden perusteella. Jäsenmaksualennuksia saavat Tanska, Saksa, Alankomaat, Itävalta ja Ruotsi. Maksualennusten määrä on vuonna 2021 käyvin hinnoin yhteensä 7 700,2 milj. euroa. Maksualennusten rahoittamiseen osallistuvat kaikki jäsenmaat BKTL-osuutensa mukaisesti, myös maksualennuksia saavat jäsenmaat.

BKTL-perustaisella omalla varalla, joka peritään jäsenmailta, rahoitetaan loppuosa talousarvion menoista, joita ei muilla tuloilla saada katettua. Muut tulot huomioon ottaen tarvittavien BKTL-perustaisen omien varojen määrä on yhteensä 5 598,7 milj. euroa vähemmän kuin aiemmin on ennustettu. BKTL-perustaisen omien varojen määrän lasku laskee jäsenmaiden maksuosuutta talousarviosta. BKTL-oma varan määräksi ennustetaan 118,4 miljardia euroa vuonna 2021.

Yhdistyneen kuningaskunnan (UK) EU-eron yhteydessä on sovittu maksuosuudesta, jolla UK maksaa osuutensa maksamattomien sitoumusten ja muiden velvoitteiden (esim. toimielinten henkilöstön eläkemenojen) määrästä. UK:n maksuosuus määriteltiin vuosien 2014-2020 UK:n keskimääräisten omien varojen perusteella. UK:n maksuosuus vuonna 2021 on noin 12,36 prosenttia, joka on 6 821,5 milj. euroa. UK:n maksuosuus vähentää jäsenmaiden maksuosuuksia unionin talousarvioon.

Sakot ja muut maksut, jotka on maksettu 1.6.2021 mennessä, ovat yhteensä 496 miljoonaa euroa. Sakkojen ja muiden maksujen määrä on 391,9 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa. Sakot ja muut tulot vähentävät jäsenmaiden maksuja talousarvioon.

Yhdistyneen kuningaskunnan EU-erosopimuksessa on määritetty, että unioni on UK:lle velkaa Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) nettovarallisuudesta, joka selvitetään 31.12.2020. Siihen liittyvät maksut maksetaan viidessä yhtä suuressa vuotuisessa erässä. Tästä johtuen lisätalousarvioon esitetään lisättävän uusi alamomentti, jolle voidaan ohjata EHTY:n rahoitusosuudet. Näiden tulojen määräksi ennustetaan vuodelle 2021 36,7 miljoonaa euroa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 314 artikla ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artikla; erityinen lainsäätämisyjärjestys, määräänemmistö neuvostossa.

Varainhoitoasetus, 44 artikla.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Lisätalousarvio edellyttää neuvoston ja parlamentin käsittelyä. Asian käsittelystä Euroopan parlamentissa vastaa budjettivaliokunta. Euroopan parlamentti suunnittelee äänestävänsä budjettivaliokunnassa esityksestä 27.-28.9. ja täysistunnonaan lokakuussa.

Kansallinen valmistelu

Tämä perusmuistio on käsitelty ja asia on sovitettu yhteen valtioneuvossa EU 34 (budjetti- ja hallintoasiat) -jaostossa, kirjallinen menettely 19.-21.7.2021.

Eduskuntakäsittely

Lisätalousarvioesityksellä nro 4/2021 esitetään täydennettäväksi EU:n vuoden 2021 talousarviota, joka on eduskunnassa käsitelty U-asiana U 43/2020 vp. Ottaen huomioon varainhoitoasetuksen säännökset, lisätalousarvioesityksestä nro 4/2021 toimitetaan eduskunnalle selvitys tällä U-jatkokirjelmällä, joka liitettäisiin em. U-asiaan. Tämä on perusteltua avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi (ks. SuVP 23/2021 vp – SuVEK 54/2021 vp).

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Lisätalousarvioesityksellä ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön tai Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Lisätalousarvioesityksellä nro 4/2021 päivitetään omien varoja pohjia (ALV- ja BKTL perusteiset omat varat sekä perinteiset omat varat) uusimman omien varojen päätöksen mukaisesti ja Yhdistyneen kuningaskunnan maksut vuoden 2021 talousarvion rahoittamiseksi. Lisäksi esitetään päivitystä muita tuloja (lähinnä sakkotuloja) koskevaan ennusteeseen ja esitetään uutta budjettikohtaa Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tulojen huomioimiseksi UK:n maksuosuuden laskennassa.

Lisätalousarvioesityksen nro 4/2021 mukaan Suomen EU-maksut kasvaisivat 146 miljoonalla eurolla komission edellisestä lisätalousarvioesityksestä nro 3/2021 (annettu 15.4.2021), jolloin Suomen maksuosuus nousisi 2 598 miljoonaan euroon.

Esitetty määrärahan tarve voidaan hoitaa käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Neuvostossa on parhaillaan käsiteltävänä myös toinen komission antama lisätalousarvioesitys EU:n vuoden 2021 talousarvioon, nro 5/2021 (COM(2021) 460 final, 9.7.2021). Lisätalousarvioesityksestä nro 5/2021 toimitetaan eduskunnalle myös U-jatkokirjelmä.

Asiakirjat

COM (2021) 444 final (lisätalousarvioesitys nro 4/2021)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO Jussi-Pekka Rantanen, Puh. +358 2955 30316, jussi-pekka.rantanen@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2020/0606

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
